شماره صندلی:	به نام خدا	مهر آموزشگاه

نام و نام خانوادگی: ..... | اداره کل آموزش و پرورش شهرستان های استان تهران | پایه دوازدهم انسانی

نام درس: علوم و فنون ادبی ۳ | مدیریت آموزش و پرورش شهرستان شهریار | نام دبیر: لیلا رحیمی

تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۲ | دبیرستان نمونه دولتی عزیزالله پزشکی | زمان: ۹۰ دقیقه

ساعت شروع: ۸ صبح | نوبت صبح | تعداد صفحات: ۴ صفحهٔ۱

ردیف	نام مصحح: / تاریخ و امضا:	نمره با عدد: / نمره با حروف:	نام مصحح: / تاریخ و امضا:	نمره تجدید نظر با عدد: / نمره تجدیدنظر با حروف:	نمره

الف تاریخ ادبیات و سبک شناسی

۱ عبارت زیر بیانگر کدام شاعر عصر بیداری است؟ ./۵

در شعر وی اگرچه اندیشه های نوگرایانه وجود دارد، ولی جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی مانع می شود که مشروطه خواه شمرده شود.(.....)

۲ درستی یا نادرستی هریک از عبارت های زیر را مشخص کنید. ./۷۵

الف) موضوع کتاب تاریخ بیداری ایرانیان، تاریخ ایران باستان است. درست ☐ نادرست ☐

ب) فروغی بسطامی از قصیده سرایان دورهٔ بازگشت است. درست ☐ نادرست ☐

پ) ایده آل عشقی یک نمایشنامهٔ منظوم است. درست ☐ نادرست ☐

۳ هدف از تشکیل انجمن های ادبی در قرن دوازدهم چه بود؟ ./۵

۴ جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید. **./۷۵**

الف) بارزترین شاخصهٔ زبان شعر دورهٔ بیداری ..... است.

ب) دشمنی با استعمار و استبداد در نثر ..... مورد توجه قرار گرفت.

پ) محمدباقر میرزا خسروی نویسندهٔ رمان ..... است.

۵ گرایش به قالب های نوین یا کم کاربرد در دورهٔ بیداری چه نتیجه ای داشت؟ ./۲۵

۶ مفهوم *آزادی* در شعر عصر بیداری چیست؟ ./۷۵

۷ ضعف تکنیکی داستان های دورهٔ مشروطه چیست؟ ./۵

ب **موسیقی شعر**

۸ تقطیع مثال های زیر به صورتی که آمده است، با کدام اختیار زبانی مطابقت دارد؟ ./۵

ب) دل آرا U - - .....

الف) کار خدا - - U - .....

www-kanoon-ir

	صفحهٔ ۲	
۹	اگر بیت زیر را دو برش آوایی بزنیم، چه وزن هایی به دست می آید؟ جانا نظری که ناتوانم بخشا که به لب رسید جانم الف) ..... ب)	۱
۱۰	از انواع وزن«همسان تک پایه ای، همسان دولختی، ناهمسان» برای ابیات زیر یکی را انتخاب کنید الف) لبخند تو خلاصهٔ خوبی هاست لختی بخند، خندهٔ گل زیباست(.....) ب) محمّد کآفرینش هست خاکش هزاران آفرین بر جان پاکش (.....) پ) ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی / چه کنم که هست اینها گل باغ آشنایی (.....)	۰/۷۵
۱۱	برای بیت زیر، کدام وزن برتری دارد؟ چرا؟ دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست الف) مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مستف ب) مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن	۰/۵
۱۲	همهٔ مصرع ها وزن ناهمسان دارند، به جز گزینهٔ ..... الف)در حلقه ایم با تو و چون حلقه بر دریم ب) ترک گدایی مکن که گنج بیابی ج) متحیّرم چه نامم شه ملک لافتی را د) دیدی که وفا به جا نیاوردی	۰/۲۵
۱۳	وزن کدام مصراع در مقابل آن درست نوشته شده است؟ الف) دلبری برگزیده ام که مپرس (فاعلاتن مفاعلن فعلن) ب) آب زنید راه را هین که نگار می رسد (مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن)	۰/۵
۱۴	در بیت زیر کدام اختیار شاعری وجود ندارد؟ خَلَد گر به پا خاری آسان برآید چه سازم به خاری که بر دل نشیند؟ الف)حذف همزهٔ آغازی ب) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند ج) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه	۰/۲۵
۱۵	در کدام یک از واژه های بیت زیر، مصوت (ی) همواره کوتاه است؟ من نمی گویم زیان کن یا به فکر سود باش ای ز فرصت بی خبر، در هر چه هستی، زود باش	۰/۲۵
۱۶	گذشته از ضرورت وزن، چرا مصوت واژهٔ «سو» در مصراع اول کوتاه تلفظ نمی شود ولی در مصراع دوم می شود؟ الف) نیک و بد خلق به یک سو نهاد ب) سوی لشکر آفریدون شدند	۰/۵
۱۷	بیت زیر را تقطیع هجایی کنید و پس از تعیین مرز پایه های آوایی، وزن آن را بنویسید. مرا نصیب غم آمد، به شادی همه عالم چرا که از همه عالم، محبّت تو گزیدم	۱/۵

www-kanoon.ir

شماره صندلی:	

به نام خدا

مهر آموزشگاه

نام و نام خانوادگی:.....

اداره کل آموزش و پرورش شهرستان های استان تهران

پایه دوازدهم انسانی

نام درس: علوم و فنون ادبی۳

مدیریت آموزش و پرورش شهرستان شهریار

نام دبیر: لیلا رحیمی

تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۲

دبیرستان نمونه دولتی عزیزالله پزشکی

زمان: ۹۰ دقیقه

ساعت آزمون: ۸ صبح

نوبت صبح

صفحه ۳ از ۴

ردیف	نام مصحح: / تاریخ و امضا:	نمره با عدد: / نمره با حروف:	نام مصحح: / تاریخ و امضا:	نمره تجدید نظر با عدد: / نمره تجدیدنظر با حروف:	نمره

پ-	**زیبایی شناسی (آرایه های ادبی)**	
۱۸	مشخص کنید که در شعر زیر، آرایهٔ مراعات نظیر بین کدام واژه ها ایجاد شده است؟ باز در آن هوای مه آلود / پاک کن هایی از ابر تیره / خط خورشید را پاک می کرد	۱
۱۹	تلمیح به کار رفته در بیت زیر را توضیح دهید. گفت آن یار کز او گشت سر دار بلند جرمش آن بود که اسرار هویدا می کرد	/۷۵
۲۰	آرایهٔ درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) بهر این فرمود رحمان، ای پسر کُل یومٍ هوَ فی شأن، ای پسر (تلمیح - تضمین) ب) این که گاهی می زدم بر آب و آتش خویش را روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع (تضاد - تناقض)	/۵
۲۱	جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید. الف) لازمهٔ دریافت تلمیح و شرط لذت بردن از آن ..... است. ب) زیبایی آفرینی مراعات نظیر در ..... است که خواننده از دریافت این ارتباط معنایی لذت می برد.	/۵
۲۲	آرایه های ستون ب را به عبارت و بیت های مناسب در ستون الف ربط دهید. (یک آرایه اضافی است.)	/۷۵

الف	ب
الف) چیست این سقف بلند سادهٔ بسیار نقش؟ / هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست	۱) تضاد
ب) دل و کشورت جمع و معمور باد ز ملکت پراگندگی دور باد	۲) پارادوکس
پ) زمین را از آسمان نثار است و آسمان را از زمین غبار.	۳) تلمیح
	۴) لف و نشر

۲۳	با توجه به بیت زیر، چرا حافظ مصراعی از سعدی را تضمین کرده است؟ حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی «من از آن روز که در بند توام آزادم»	/۵
۲۴	تناقض های به کار رفته در بیت زیر را مشخص کنید. فلک در خاک می غلتید از شرم سرافرازی اگر می دید معراج ز پا افتادن ما را	/۷۵

www.kanoon.ir

	صفحهٔ ۴	
۲۵	باتوجه به بیت زیر موارد خواسته شده را بنویسید. افروختن و سوختن و جامه دریدن پروانه ز من، شمع ز من، گل ز من آموخت الف) لف اول ؟ ..... ب) نشر دوم ؟ ..... پ) نوع لف و نشر ؟	۰/۷۵
۲۶	آرایهٔ تضاد را در بیت زیر مشخص کنید. روز از برم چو رفتی، شب آمدی به خوابم این است اگر کسی را عمری بود دوباره	۰/۵
ت-	**نقد و تحلیل نظم و نثر**	
۲۷	با توجه به بیت زیر از بهار، به پرسش ها پاسخ دهید. بی تربیت آزادی و قانون نتوان داشت «سعفص» نتوان خواند، نخوانده «کلمن» را الف) کدام موضوعات شعر عصر بیداری را در این بیت می توان دید؟ ..... ب) کاربرد واژگان «سعفص» و «کلمن» کدام آرایهٔ بدیع معنوی را پدید آورده است؟	۱
۲۸	هریک از جملات زیر مربوط به کدام یک از ویژگی های(زبانی- ادبی – فکری) نثر دورهٔ بیداری است؟ الف) از شاخه های ارزنده در نثر عصر بیداری، طنز سیاسی- اجتماعی است. (.....) ب) عبارت های وصفی دور و دراز و لفظ پردازی های بیجا در نامه ها و نوشته ها کاهش یافت. (.....)	۰/۵
۲۹	کدام بیت نمونهٔ اشعار انتقادی دورهٔ بیداری و کدام از نمونهٔ اشعار بازگشت ادبی است؟ الف) هوای خود چو نهادم، رضای او چو گزیدم / جهان و هرچه در او، جز به کام خویش ندیدم (.....) ب) مشکلات خلق گردد از تو آسان ای قلم / نیستی آزاد در ایران ویران ای قلم (.....)	۱
۳۰	این سرودهٔ عارف قزوینی را بخوانید و با توجه به ویژگی های ادبی شعر عصر بیداری، به پرسش ها پاسخ بدهید. گریه را به مستی بهانه کردم شِکوِه ها ز دست زمانه کردم از چه روی چون ارغنون ننالم؟ از جفایت ای چرخ دون ننالم؟ چون نگریم ز درد و چون ننالم؟ دزد را چو محرم به خانه کردم؟ الف) کاربرد آرایه ها درین شعر چگونه است؟ ب) دربارهٔ قالب شعر و میزان پایبندی شاعر به علوم و سنت های ادبی توضیح دهید.	۱
۳۱	متن زیر از منشآت قائم مقام فراهانی را بخوانید و با توجه به آن به پرسش ها پاسخ دهید. «مخدوم مهربان من، از آن زمان که رشتهٔ مراودت حضوری گسسته و شیشهٔ شکیبایی از سنگ تفرقه شکسته، اکنون مدت دوسال افزون است که نه از آن طرف بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی.» الف) این کتاب به تقلید از کدام اثر سعدی شیرازی نوشته شده است؟ ..... ب) کاربرد کدام آرایه این نثر را موزون کرده است؟	۰/۵
جمع	فرخنده فرجام باشید.	**۲۰**